

Column: Uitgevlogen

Kerstillusie

Christel Cosijn (Breda, 1962) streek in 1992 neer op Bonaire. Samen met Richelle van den Dungen Gronovius schreef ze onder pseudoniem Rosee Bentana de jeugdthriller Black Mamba. Haar dochter Nikita (Bonaire, 1996) studeert Toegepaste Psychologie aan Hogeschool Leiden en woont samen met haar vriend Errol (Aruba, 1991) in Haarlem. Christel als moeder en Nikita als overzeese dochter delen regelmatig in Amigoe hun ervaringen met de lezer.

Op Facebook vliegen virtuele kerstgroeten vanuit allerlei vriendenhuizen voorbij. Niemand roept: 'Geniet van je kerst alleen.' Maar waarom eigenlijk niet? Kerst alleen kan heerlijk zijn. Maar dat neemt tijd.

Zo'n dertig jaar geleden woonde ik op kamers in een studentenhuis. Het was kerstvakantie en iedereen was naar huis. Ik had geen zin meer in al dat gevreet terwijl de wereld vol oorlog en honger was. Mijn kerstboombudget had ik gedoneerd aan Live Aid, die met de single *Do they know it's Christmas* geld inzamelde ter bestrijding van de hongersnood in Ethiopië. Op mijn kamer stond een klein zwart-wit tv'tje waar je af en toe een klap op moest geven om weer beeld te krijgen, dus installeerde ik me die kerstnacht bij de kleuren-tv in de gezamenlijke huiskamer. In het begin was het huis vreemd stil. De garage waar we boven woonden was gesloten. Geen getoeter of ronkende auto's, geen slaande deuren en lallende stemmen na een avondje stappen. Ik boetseerde een kerststal van zelfdrogende klei terwijl Maria op tv beviel van Jezus. Ik rolde Jozef en Maria weer tot een bol en liet het kindje hard worden.

Kerstmis zei me niet zoveel. Tot vorig jaar. Ik was maandenlang door heel Nederland getoerd en mijn laatste schrijversbezoek zat er op. De kerstdagen waren vol gepland bij familie en vrienden. Op de dag voor kerst ging ik samen met twee van mijn zussen naar de Salon; de recreatieruimte waar mijn vader overdag altijd 'naar zijn werk ging'. Sinds mijn achtste ga ik al bij hem op visite. Een beetje officieel maar zo ging dat in die tijd. Mijn vader is een echte gentleman. Ik kende hem niet anders dan in drielig pak. Hij kon

alles vergeten, maar wist altijd *hoe het heurt*. Ik zag het weer aan de geperste vouw in zijn pyjamabroek die onder zijn pantalon uitpiepte. Toevallig was er een zijkamer van de Salon vrij. Zo'n deftige, met rood pluchen stoelen en glazen schuifdeuren voor de gewenste intimiteit. Onze namen kende mijn vader niet meer, allang niet meer, maar in de meegebrachte fotoboeken leek hij weer mensen te herkennen. Maar al snel merkten we dat hij die namen uit de onderschriften haalde. Hij genoot van zijn eigen grapjes. En wij ook. Af en toe keek hij me aan met een blik van: *ik ken jou ergens van*. Dan gaf ik hem een knipoog die werd beantwoord met een gelukzalig lachje. 'Alles draait om sfeer', zei hij steeds als ik hem belde. En ik gaf hem geen ongelijk. Mijn vader zat op zijn praatstoel, aangemoedigd door een glaasje glühwein en door ons. Het maakte niet uit dat we er geen touw aan konden vastknopen. Die stem uit mijn jeugd was hemels. Ik flitste heen en weer in de tijd. Door de glazen deuren drongen krakerige kerstliedjes van de anderen. Al snel resoneerde ook mijn vaders prachtige diepe stem door de kleine ruimte. We zongen met hem mee. De man die ik sinds mijn achtste zo had gemist, nam me mee terug in de tijd. Hij veranderde in de grapjesmakende vader die ik als kind heb gekend. En zo nam ik hem met me mee. Eerst aan mijn arm door de gangen, om hem thuis te brengen. En daarna in mijn hart. En op de i-pad waarop ons samenzijn was vastgelegd, niet vermoedend dat Nikita zijn as deze kerst zou meegeven voor mij.

Dit jaar weer een tropische kerst. De kerstboom is versierd en de kaarsen branden. Ik zet de i-pad aan en hoor mijn vader, zussen en mezelf kerstliedjes zingen. Ik grinnik om mijn vaders persiflage op *Nu zijt welkome en* schenk een glas wijn in. 'Alles draait om sfeer,' hoor ik hem weer zeggen. Heel plotseling valt het kwartje. Nee, het is meer een soort bowlingbal die mijn bewustzijn binnendendert. Kerstmis is helemaal geen stilte, het is een stille kracht. Een diepe verbondenheid met dat wat mij geschapen heeft en iedereen die me lief is. Kerstmis is de geboorte van Liefde. Een Liefde die ook aanwezig blijft als het geen Kerstmis meer is, ongeacht afstand, tijd of plaats. Mijn vader is nooit gestopt met van mij te houden. Ik was alleen blind voor zijn geheimtaal. Ik was nooit echt alleen. Alleen zijn is een illusie.

Nikita roept me op op skype. Ze draagt een trui en heeft haar haar in een lange vlecht gedaan. Omdat het zo stormt en regent, legt ze uit. Wanneer ze trots vertelt over haar 9.4 voor een praktijkopdracht, straalt ze harder dan de kerstboom die achter haar staat. We hangen weer op, ze heeft het druk. Haar vader is in Nederland om kerst met haar te vieren. En ze gaat naar Errol's familie. En haar vrienden uit Bonaire zijn er. En ze gaat een dagje shoppen met Richelle. Met Oud en Nieuw gaan ze met zijn allen chillen in Amsterdam. Nikita is een gezegend kind. Ze weet nog niet dat alleen zijn een illusie is.

Ik druk een kus op mijn verstilde vader. 'Bij jou en mij is het nu voor altijd kerst. Gelukkig Kerstfeest, pap.'

In: *Amigoe*, 29 december 2014.